

Hilsen til Kirkemøtet 2019, barne- og likestillingsminister Kjell Ingolf Ropstad

Kjære Kirkemøte!

Arv – fremtid – forvandling. Tre ord med tyngde.

Som peker både fremover og bakover i kirkas historie.

Tre velvalgte ord som også er en hyllest til den landsdekkende folkekirka dere representerer.

Arv

«Vår kristne og humanistiske arv og tradisjon har gitt oss verdier som menneskeverd, nestekjærighet og forvalteransvar. Av disse har det sprunget ut idealer om likeverd, frihet, ansvar for seg selv og for hverandre og respekt for naturen».

Sånn sier vi det i regjeringsplattformen.

Det kan sies på mange forskjellige måter, men jeg tror vi er enige i substansen:

Den kristne kulturarven er en hjørnestein i samfunnet vårt.

Det er mye vi tar som en selvfølge, men som i virkeligheten har sitt fundament i verdiene kirka har formidlet.

De første sykehusene. Arbeideres rettigheter. Moderne sykepleie. Kirkens Bymisjon.

Diakonale tjenester. Den protestantiske arbeidsetikken.

Kirken var tidlig en sterk stemme for likestilling og mot kvinneundertrykkelse.

For eksempel slo man fast at kvinnen selv måtte gi sitt samtykke til ekteskap – hun var ikke familiens eiendom.

Kirken løftet menneskets verdi. Det var ingen selvfølge at en hadde omsorg og tok ansvar for hverandre – også når vi er syke og livet er sårbart. Det er inspirert av kristent tankegods!

En arv å bygge framtida på!

I går kveld da jeg skulle få jobbet litt maste toåringen på at pappa måtte legge henne. Det er vanskelig å motstå en toårings sjarm, så jeg var nok ganske lett å overtale. Vi legger oss ved siden av henne og synger noen godnatt-sanger, og så takker vi. For dagen og for de hun kommer på. Det er alt i fra Thomas tog, Brannmann Sam til tøysekoppen farfar, tante Anne og favorittkusinene.

Men i går tenkte jeg på alle de hundretusener som ber aftenbønn. Og jeg tenkte på sangene som vi synger som mamma og pappa sang for meg, som mine svigerforeldre sang for sin datter – som vi nå synger for jenta vår. På arven som går videre. Og betydningen det har å

kunne takke Gud for hvor trygt og fantastisk godt vi har det i Norge – eller hvor godt det er å be om hjelp når det røyner på. En stille bønn når det butter imot eller når håpløsheten er stor. Eller kunne ha fellesskap med andre troende der vi kan dele liv – både gleder og sorger.

I regjeringsplattformen sier vi: "Regjeringen vil føre en helhetlig og aktivt støttende tros- og livssynspolitikk, som anerkjenner tros- og livssynssamfunnenes rolle og betydning for enkeltmennesker og som samfunnsskapende kraft."

Vi ønsker å føre en politikk som nettopp ser betydningen troen har for oss som mennesker.

Og hvilken positiv arv – og hvilken positiv betydning trossamfunn har for samfunnet i dag.

Jeg er ansvarlig statsråd for tros- og livssynsfeltet i regjeringen, men faktum er at hele regjeringen daglig må forholde seg til troens betydning.

Fra kunnskapsministeren i skolen til debatter om religionens plass i samfunnet og til utenriksministerens hverdag som er preget av religionenes betydning, hele tiden og i alle deler av verden.

DnKs plass

Midt i dette har Den norske kirke en unik posisjon.

En landsdekkende folkekirke, som gir tilhørighet på tvers av generasjoner.

Den er et sentrum i mange lokalsamfunn. En drivkraft for barne- og ungdomsarbeid.

En helt særegen kulturarena. Et kraftsentrum for diakoni i lokalmiljøene.

Et naturlig samlingspunkt i møte med livets store gleder og sorger – og i hverdagen.

Derfor sier vi også i regjeringsplattformen at "regjeringen vil sikre Den norske kirkes særlige stilling som landsdekkende og demokratisk folkekirke gjennom lovgivningen og forutsigbare finansieringsordninger."

Som livssynsminister vil jeg løfte frem Den norske kirkes unike plass i samfunnet. Et av de mest synlige symbolene på arven kirka forvalter og representerer er våre mange fantastiske kirkebygg. Denne arven må sikres til generasjonene som følger etter oss.

Det aller viktigste jeg gjør er å sikre og trygge barn og unges oppvekst.

Unge måles etter prestasjoner på nesten alle arenaer. På skolen. Blant venner. Fra foreldre. På fritidsaktiviteter. På sosiale medier. De er pålogget døgnet rundt.

Det er ikke rart barn og unge trenger et fristed, et pusterom. Jeg tror kirken er et godt fristed for «generasjon prestasjon». Et fellesskap som ikke måler eller rangerer. Som gir barn og unge trygghet og hjelp til å godta seg selv, og ha tro på seg selv. Et godt samfunn må legge vekt på samarbeid og solidaritet. Vi må ikke dyrke frem konkurranse, prestasjoner og

perfeksjon i alle sammenhenger. Jeg tror ikke det finnes noe viktigere buskap til den unge generasjonen enn det som gis i kirkens trosopplæring: «Trosopplæringen skal fremme opplevelsen av egenverd og legge til rette for at barn og unge kan se seg selv og tolke verden som skapt, elsket og holdt oppe ved Guds kjærlighet».

Rammevilkår

Når vi bærer med oss arven inn i fremtiden er rammevilkår viktige. Jeg vet dere har ventet lenge på melding om tros- og livssynspolitikk, ny lov og avklaring om Opplysningsvesenets fond. Hadde jeg fortsatt vært i opposisjon hadde jeg nok sagt tydelig fra om at dere burde fått dem for lenge siden. Og nå til sommeren kommer de. Det har høyeste prioritert hos meg, nettopp fordi det har stor betydning og fordi det er viktig at resultatet blir godt. Mitt mål er også at politikken får bred støtte i Stortinget slik at det kan stå seg over tid.

Jeg kan ikke si så mye om hva som kommer i meldingene og loven før de legges frem. Men noe kan jeg si: Vi foreslår en felles lov for alle tros- og livssynssamfunn, med et eget kapittel om Den norske kirke.

Det er mitt mål at bestemmelsene om kirkens ordning ikke skal rokke ved sentrale forhold i Den norske kirke. Det innebærer blant annet at soknene er og blir den grunnleggende enheten og videreføres som selvstendige enheter som heller ikke kan løses fra Den norske kirke.

Det er ulike oppfatninger om hvilken rolle dere som Kirkemøte skal ha i en ny kirkeordning. Vi vil føre videre Kirkemøtets rolle som det øverste representative organ i Den norske kirke.

Hva med eierskapet til Opplysningsvesenets fond?

Jeg vet at mange her i salen mener det er gode argumenter for at fondet er, og bør være, kirkas eiendom. Mitt utgangspunkt er at verdiene i fondet tilhører kirken og skal komme kirken til gode.

Så skal det gjøres mange politiske vurderinger når vi skal utforme de praktiske løsningene. Om hele fondet skulle tilfalle kirken vil kirken kunne ha stor nytte av verdiene. Samtidig tror jeg vi kan risikere det kan bli stilt spørsmål ved det offentliges ansvar for fortsatt å finansiere folkekirka dersom flere milliarder kroner blir overført kirka.

Jeg kan ikke forskuttere hvilken modell vi lander på. Men det jeg kan si, er at jeg ønsker ro og stabilitet for finansieringsordningen av Den norske kirke.

§ 16

Da Stortinget endret grunnlovens paragraf 16 hadde det to tanker i hodet samtidig. Både hensynet til den særlige stilling Den norske kirke faktisk har og hensynet til et mangfoldig samfunn med full trosfrihet.

Grunnlovens § 16 står fast. Vi vil videreføre begge disse viktige linjene.

Av og til får jeg inntrykk av at Den norske kirkes dominerende posisjon er et problem for det livssynsåpne samfunn. Da vil jeg heller snu på det og spørre: Dersom Den norske kirke trekker seg tilbake fra arenaer – Bli Norge da mer eller mindre livssynsåpent?

Folkekirken har en posisjon som andre tros- og livssynsamfunn ikke har mulighet til å erstatte, særlig i mange lokalsamfunn.

Noen ganger vil det å ha en dominerende posisjon innebære en særlig ydmykhet.

Men det å ha en ledende posisjon betyr også *et særlig ansvar*, som ingen andre kan ta, for å brøyte vei for tro og religion i det offentlige rom, og dermed indirekte åpne rommet for andre.

Jeg er glad for at det er bred oppslutning i Stortinget om et livssynsåpent samfunn. Likevel tror jeg det er viktig å understreke: Det livssynsåpne samfunnet blir ikke til ved politiske erklæringer. Det må gjenvinnes og skapes hver eneste dag i hvert enkelt lokalsamfunn.

Målet er at politikken vil gi dere fundamentet dere trenger for å bygge en folkekirke som står støtt i århundrene som kommer.

Dere skal til med et viktig kirkemøte. Det viktigste kirkemøtet er likevel det møtet som skjer mellom folk og kirke i hverdagen. Slik har det vært og slik vil det forbli. Til stor betydning for enkeltmenneske og for samfunnet.

På vegne av regjeringen ønsker jeg dere masse lykke til med kirkemøtet!